

ZÁPIS

34. zasedání sekce SDRUK ČR pro bibliografii

Místo: Moravská zemská knihovna v Brně

Termín: 11. – 12. 4. 2023

Vložné: 100 Kč

11. 4. 2023

Zasedání sekce zahájila Mgr. Eva Svobodová, předsedkyně sekce SDRUK pro bibliografii a Mgr. R. Chlupová, MBA zástupkyně ředitele MZK v Brně.

ALKARO

Mgr. Lenka Pokorná Korytarová, doc. PhDr. Jaromír Kubíček, CSc., Mgr. Vojtěch Malínek, Ph.D.

- rozšíření projektu CERBI
- v rámci CERBI vycházely bbg v letech 2004–2010
 - 2 řady – bibliografie a přehledy a rejstříky
- data sbírána od poloviny 20. st. (nejprve Novinářským studijním ústavem v Praze, poté Fakultou sociálních věd UK, od roku 1998 MZK)
- dělení na noviny a časopisy:
 - podle grafické úpravy (noviny nemají obálku)
 - periodicitou (vycházející min týdně – noviny, 2x ročně – časopisy)
- ALKARO – Almanachy, Kalendáře, Ročenky v čes. Zemích 1801–1945
 - v rámci NAKI III.
 - řešitelský tým – MZK, Čes. lit. bibliografie, Ústav pro českou literaturu AV ČR
 - 1. 3. 2023 – 31. 12. 2027
 - výstupy:
 - specializované databáze, která na jednom místě shromáždí almanachy, kalendáře a ročenky vydané v období 1801–1945 a databáze, která analyticky zpracuje obsah literárních a kulturních almanachů, a výběrově též kalendářů a ročenek
 - výstavy s katalogy – české kalendáře 19. a 1. pol. 20. stol. (2024) a české literární almanachy od konce 18. st. do r. 1945 (2026)
 - publikace – 3 bibliografie, syntetická monografie, katalogy
 - 2 studie v odborných časopisech
- Česká retrospektivní bibliografie
 - Řada 4 – Kalendáře ČR 1801–1945
 - CERBI K
 - v abecední řadě cca 2 000 titulů
 - excerpovány kromě českých knihoven i rakouská národní knihovna
 - problematické určení, co jsou kalendáře, almanachy a ročenky – neurčovat podle názvu, ale podle obsahu
 - Řada 3 – Almanachy ČR 1801–1945
 - CERBI A
 - v abecední řadě cca 800 titulů
 - Řada 5 – Ročenky ČR 1801–1945
 - názvy podle dobového pravopisu

- neobsahuje výroční zprávy, rozpočty, uzávěrky účtů, katalogy výstav, aukcí, nabídky knihkupectví a nakladatelství, ceníky, sjezdové protokoly, adresáře, programy spolků, jízdní řády, sbírky zákonů, rozhodnutí soudů ad.
- Bibliografická databáze ALKARO
 - zpracovává Čes. lit. bibliografie
 - v plánu 20 000 záznamů
 - tým cca 2 úvazky
 - pořadí excerpce – dle potřeby projektu
 - vznik metodiky bibl. zpracování obsahu nepravých periodik
 - hlavní otázky:
 - definice jednotlivých typů nepravých periodik
 - souborný záznam daného nepravého periodika
 - vztah část vs. Celek (souborný vs. analytický záznam)
 - specifika analytického popisu zejména materiálu z 19. st.
 - aktuální stav
 - CERBI – 1928 kalendářů
 - k analytickému zpracování vytipována cca 1/10
 - otázka dostupnosti a kompletnosti jednotlivých řad
 - excerpováno primárně z digitálních knihoven (koordinace digitalizace s MZK)
 - rozpracovány 4 tituly – Moravan, Tetín, Česko-židovský kalendář, Kalendář paní a dívek českých
 - momentálně již zpracováno cca 360 záznamů
- Česká lit. bibliografie připravuje projekt Bibliografie českého lit. exilu
 - spolupráce s Libri prohibiti, ČSDS
 - v plánu 25 000 záznamů z cca 120 periodik

Kooperační systém ANL

Mgr. Eva Svobodová

- 2022
 - 13 knihoven (11 krajských knihoven, 2 z AV ČR – Knihovna AV, Historický ústav AV)
 - 10 452 hodin, 20 890 záznamů, 132 titulů periodik
 - velký podíl na počtu zpracovaných záznamů mají KNAV a HÚAV (téměř 43%)
 - od října 2021 v NK 1 místo pro kooperaci analyt. zpracování článků
 - širší spolupráce 27 institucí
 - celkem 1 921 572 záznamů
- 2023
 - 14 institucí (11 krajských knihoven, 3 z AV ČR - Knihovna AV, Historický ústav AV, Fyzikální ústav AV)

Kolokvium českých, moravských a slovenských bibliografů

Mgr. Eva Svobodová

- neuskutečnil se v Banské Bystrici, slovenská strana požádala, zda by se výjimečně nemohlo konat na Moravě
- 15. – 17. 10. 2023

12. 4. 2023

Činnost bibliografických oddělení krajských knihoven

Členové Sekce

- [činnost jednotlivých knihoven](#)

ANL

David Veselý

- nově neodesílat články výběrově, ale kompletně (i obecní zpravodaje)
- při odesílání pozor na duplicity (např. pokud článek zpracovala jiná knihovna, ANL je nedokáže odstranit)

- minimální záznam musí obsahovat pole:

001	040	100/110	338	700/710
003	041	/111	5xx	/711
005	072	245	650	773
008	080	336		910

Pozn. (Z. Mikulecká po konzultaci s D. Veselým): Pole 080 není povinné. D. Veselý však doporučuje používat všechny tři hodnoty – 072, 080, 650.

- pole LDR
 - podpole 17 – označuje úplnost zpracování záznamu
- pole 001
 - generuje systém
- pole 003
 - informace o tom, která knihovna článek zpracovala
- pole 005
 - vyplňuje systém
- pole 008
 - podpole 35-37 – Jazyk – určuje dominantní jazyk dokumentu
 - pokud je jen jeden jazyk, dáváme pouze sem a jinam už ne
 - podpole 39 – Zdroj katalogizace – dávat „c“ Program kooperativní katalogizace, prázdné podpole značí zpracování Národní bibl. agenturou
- pole 910
 - údaje pro Souborný katalog
 - typ dokumentu – rs/rd/rm
 - zpracováno v rámci VISKu – příznak anlplus
- pole 773
 - nic nedopočítáváme – např. ročník = pokud není uveden, nedáváme
 - povinná jsou pouze podpole „g“, „q“ a „9“, které upravujeme
 - římské číslice vždy přepisujeme do latinky
 - nemá-li ISSN, vždy musí být vyplněno podpole „d“ (údaje o vydavateli/nakladateli)
 - podpole „h“ vyplňujeme pouze pokud je dokument online
- pole 336
 - typ obsahu – text
- pole 337
 - typ média – bez média, pokud je článek elektronický, je podpole „a“ Typ média – počítač
- pole 338
 - typ nosiče – svazek
- pole 245

- minimální záznam: podpole „a“ Název, podpole „b“ Další údaje o názvu, podpole „c“ Údaj o odpovědnosti, podpole „n“ Číslo označení části/sekce díla, podpole „p“ Název části/sekce díla
- interpunkce:

▪ a. p	▪ a / c	▪ n, p
▪ a. n	▪ b. p	▪ p
▪ a : b	▪ b. n	▪ /c
▪ a ; b	▪ b / c	
- pole 246
 - variantní názvy, např. podnázev atp.
 - pokud je název špatně – zapíšeme ho do pole 245 a správně napíšeme do pole 246, do podpole „i“ dáme Správný název je:
 - pokud je název uveden v obsahu s chybou, do 245 napíšeme správně (jako je u článku) a do 246 dáme ten chybný, do podpole „i“ dáme Název v obsahu:
- pole 242
 - lze využívat, ale využívat dobře
 - překlad názvu musí pocházet od zpracovatele, nesmí se vyskytovat v textu článku
- pole 520
 - je-li resumé v jiném jazyce, dáváme druhý indikátor 9 a vyplníme i podpole „9“
- pole 1xx/7xx
 - hlavní záhlaví je pouze jedno
 - vedlejší záhlavní nejsou limitována počtem, ale nedomyšlíme si, zapisujeme pouze autory uvedené
- pole 650
 - vyplňujeme-li jako zdroj czenas, je indikátor 7, v opačném případě 4
- pole 080
 - číselný kód slovního vyjádření z pole 650 (číselný kód slouží jako spojovník různých jazykových tezaurů)
 - je určeno pro stroj, pole 650 pro lidi
- pole 651
 - vyplňováno vždy v trojici shodně – 651, 080 a 043
- pole 648
 - o jakém období článek pojednává
 - nemá odezvu v poli 080, ale v poli 045
 - rozmezí od – do (y2y1 = od y2 do y1), písmeno = století, číslice = desetiletí
- pole 655
 - tvoří dvojici 655 a 080
 - tvary v závorce – zpřesňující výrazy
- pole 072
 - zastřešující téma
 - dvojitý výskyt nejčastěji u knih a u dětských knih
 - u článků duplikovat u nekrologů (např. archeologie a biografie) = v jiných případech neduplikovat, protože by to ztrácelo zastřešující smysl
- pole 773
 - dvojčísla – píšeme s lomítkem, i když v periodiku nakladatel použil pomlčku, či spojovník
 - Ročník 12, číslo 1-2 (2022), strana 12 = vyšlo v čísle 1 až 2
 - Ročník 12, číslo 1/2 (2022), strana 12 = vyšlo v dvojčíslu 1-2
- pole 856
 - elektronická podoba článku
 - odkaz opravdu na ten text, ne na předplatné, nebo jen na časopis

- odkaz trvalý, ne z příkazového řádku, který se mění
- pokud má DOI, tak do tohoto pole
- v podpoli „y“ doplnit informaci, která se bude zobrazovat, např. Digitalizovaný dokument, Plný text přístupný v DNNT apod.
- bez podpole „9“ nefunguje
- recenze na divadelní představení
 - uvádíme do pole 787, ne do pole 630, v poli 630 musí být jednoznačně stanoveno o „jakou hru v jakém nastudování jakého divadla“ jde (takže např. Hamlet by mohl mít desítky záznamů)
 - je třeba rozlišit, zda jde opravdu o recenzi hry, nebo o informaci o inscenaci
 - film dáváme do pole 630, protože ho nehrají v každém divadle a dá se jednoznačně identifikovat

(prezentace workshopu bude umístěna na stránkách Souborného katalogu)

Slovník českých knihovníků

Ing. Aleš Brožek

- v záznamu uvádět název knihovny, který platil v době, kdy pracovník nastoupil, do závorky doplnit současný název (nyní ...)

zapsala: E. Filípková

18. 4. 2023

Přílohy:

- [Bibliografická činnost členských knihoven](#)
- [Bibliografie vydané v ČR za rok 2022](#)